

Csuzdi Eszter zentai születésű fiatal szoprán alapfokú zenei tanulmányait zongoraszakon kezdte a Vajdaságban, a Bartók Béla Zeneiskolában. Magánéneket Koncz Évánál tanult, majd 2015-ben felvételt nyert a Szabadkai Zeneiskolába, ahol Tamara Marković tanítványa volt. Alapfokú diplomáját Dr. Temesi Mária professzor asszony tanítványaként, mester diplomáját pedig Somogyvári Tímea Zita művészno irányításával szerezte. Tanulmányai során eredményesen vett részt számos nemzetközi versenyen. Köztük volt a XI. Szegedi Simándy József Nemzetközi Énektverseny, ahol kategóriájában kiérdemelte az I. helyezést és számos különdíjban is részesült. A szabadkai Pro Musica Kórus szólistaként Jászberényben, Budapesten és Szabadkán is fellépett. Camille Saint-Saëns Karácsonyi oratóriumában a mezzoszoprán szót énekelte, 2018 decemberében Szabadkán Mozart Koronázási miséjében szoprán szót énekelte. A Szegedi Nemzeti Színházban szólistaként a Pillangókisasszonyban debütált, a 2025/26-os évadban a Don Pasquale női főszerepét, Norinát énekel.

Pál Tamás 1937-ben Gyulán született. Zongorát, zeneszerzést és karmesterséget tanult a budapesti Zeneakadémián. 1960-ban, még főiskolás korában kezdődött karrierje a Magyar Állami Operaházban, ahol olyan karmesterek asszisztenseként dolgozott, mint Ferencsik János és Lamberto Gardelli. 1964-ben a Szóktetés a szerdából dirigenseként debütált, majd a teljes olasz repertoárt vezényelte, és megkezdte hangversenyző tevékenységét a budapesti zenekaroknál. 1975-től 1983-ig szegedi főzeneigazgatóként, vagyis a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató-karnagyaként és opera – igazgatóként működött. Rendkívül széles karmesteri repertoárján számos ritkaság szerepel, jelentős művek ősbemutatóját és magyarországi bemutatóját vezényelte. Lemezei, köztük több nagydíjas felvétel, a Hungaroton mellett neves külföldi cégeknél készültek. Rendszeresen dirigál Európa országaiban, a kilencvenes évektől különösen Olaszországban, Franciaországban, Hollandiában, valamint Dél-Amerikában. 2001-től 2006-ig a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője volt, 1999-től a Zeneakadémia, jelenleg a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Karának oktatója. 2008-tól 2018-ig a Szegedi Nemzeti Színház első karmestere. 1975-ben Liszt-díjjal, 1997-ben Kiváló művész címmel tüntették ki. 2009-ben Szeged Kultúrájáért díjban, míg 2016-ban Pro Urbe díjban részesült. Dirigensi tevékenységén túl számos opera újrafelfedezése kötődik a nevéhez, több opera librettójának fordítója, rendezőként nagy sikerű operaelőadásokat állított színpadra a Szegedi Nemzeti Színházban.

Következik

FEBRUÁR 25.

szerda 19.30 h, Késszínház
KURTÁG 100 RENDEZVÉNYEK
SZEGEDEN

Kurtág világa

a Szegedi Szimfonikus Zenekar
művészcinck kamarakonzertje

MÁRCIUS 3.

kedd 19.30 h,
Szegedi Nemzeti Színház
VASZY/5

Formabontók

szólista: Kélemen Barnabás – hegedű
vezényel: Mészáros György

MÁRCIUS 24.

kedd 19.30 h,
Szegedi Nemzeti Színház
FRICSAY/5

Made in England

szólista: Ágimó Ferenc – tuba
vezényel: Gyödi Sándor

Koncertjeinkre jegyek válthatók online a jegymester.hu oldalon, személyesen a Filharmónia szegedi jegyirodájában (Klauzál tér 7, az iroda nyitvatartásáról kérjük tájékozódni a Filharmónia honlapján!), vagy koncert előtt egy órával a helyszínen. Keressék műsorfüzetünket a 2025/2026-os évad bérletes koncertajánlatával a Filharmónia szegedi jegyirodájában vagy a Korzó Zeneházban!

SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR

H-6720 Szeged, Széchenyi tér 9.
Tel./Fax: 62/420-256, 426-102 és 20/250-2624
Web: www.symph-szeged.hu
E-mail: orch@symph-szeged.hu
Igazgató: Gyödi Sándor

FILHARMÓNIA MAGYARORSZÁG

– **SZEGEDI IRODA**
H-6720 Szeged, Klauzál tér 7.
Telefon: 62/425-260, 30/913-0307

Kövessen minket
a facebookon is!

**SZEGEDI
SZIMFONIKUS
ZENEKAR**

Találkozunk a zenében!
2025/26

2026. FEBRUÁR 24.

kedd 19.30 h, Szegedi Nemzeti Színház
FRICSAY/4

**Poéták és
zeneköltők**

szólista: Csuzdi Eszter – szoprán

vezényel: Pál Tamás

■ **R. Schumann: IV. szimfónia,**
d-moll, Op. 120

■ **R. Strauss: Dalok:**

- Morgen;
- Als mir dein Lied erklang
- Zueignung
- Das Bächlein
- Des Dichters Abendgang

■ **M. Ravel: Daphnis és Chloé**
– 2. szvit

A koncert műsorán bemutatjuk a német romanti-
ka egyik legkülönlegesebb szimfóniáját, felidézzük
Richard Strauss lírai és olykor ellentmondásos dalvilá-
gát és előadjuk a francia impresszionizmus egyik leg-
csillogóbb zenekari alkotását.

Robert Schumann: IV. (d-moll) szimfónia, Op. 120

Robert Schumann (1810–1856) a romantikus zene egyik legkiemelkedőbb zongoraművésze, népszerű zeneszer-
zője, egyben korának egyik legnagyobb tiszteletnek
örvendő zenekritikusa volt. Zongoraművek, szimfóniák,
dalok alkotója. Mély érzésű volt, idealista, szoros kap-
csolatban állt a kor irodalmi áramlataival, kísérletező
szellemű, kritikus, az újdonságok pártfogója – és nagy
zeneszerző. Midőn egyszer formai szempontból kifogá-
solták egyik művét, kifakadt: „*Miért kellene minden lá-
tomást ugyanabba az egy-két keretbe gyömöszölni? Mintha az öletek nem a saját, kész formájukban ölte-
nének testet! Mintha a műveknek nem lenne önálló je-
lentésük és ebből következő, önálló formájuk!*” Nagyon
fontos és haladó szellemű megállapítások ezek, hiszen
általuk a zenetörténetben először fogalmazódik meg
az, hogy a tartalom és a gondolat határozza meg a
formát, nem pedig fordítva. E felfogás szerint egy rövid
mondat ér annyit, mint egy hosszú beszéd – talán még
többet is. Schumann **d-moll szimfóniája** a zeneszerző
egyik legmerészebb és legformabontóbb alkotása.
Bár sorszáma szerint a negyedik, valójában kronoló-
giailag a második: az első vázlatok 1841-ben, a „zim-
fonikus esztendőben” születtek, nem sokkal azután,
hogy Schumann feleségül vette Clara Wiecket. A művet
eredetileg Clara születésnapjára szánta, de az első be-
mutató Lipcsében nem aratott sikert, így a zeneszerző
tíz évre félretette a partitúrát. Csak 1851-ben vette elő
újra, ekkor jelentősen áthangszerelte és tömörítette a
szerkezetét – ez a ma ismert, sűrűbb szövetű változat
vált a koncerttermek állandó darabjává. A mű külön-
legessége az egységes, megszakítás nélkül előadandó
szerkezetében rejlik. Schumann nem négy különálló
tételt írt, hanem egyetlen nagy ívű zenei folyamatot,
amelyet „szimfonikus fantáziának” is nevezhetnénk.
Az egész darabot egy központi, hat hangból álló mo-
tívum fogja össze, amely már a lassú bevezetésben
megszólal, és később szinte minden tétel témájában
visszaköszön valamilyen formában. A sötét, d-moll tó-
nusú kezdettől a zene fokozatosan halad a fény felé,
míg végül a negyedik tételben egy diadalmas D-dúr
fináléban teljesedik ki. Ez a belső összefüggésrendszer
teszi a IV. szimfóniát a romantikus organikus formaépí-
tés egyik legszebb példájává.

Richard Strauss: Dalok szoprán hangra és zenekarra

Richard Strauss (1864–1949) **dalai** a műfaj kései virág-
korát képviselik, ahol az énekhang és a zenekari szó-
lamok egyenrangú partnerekké válnak. A komponista

mintegy kétszáz dalt tartalmazó oeuvre-jéből váloga-
tott művek a szerző hosszú pályafutásának különböző
korszakaiba engednek betekintést. Richard Strauss
dalkomponista karrierje hatéves korában kezdődött és
közel nyolcvan évvel később, a döbbenetes Négy utolsó
énekekkel (és a meghangszeretlen ötödikkal) zárult le.
Morgen! (Holnap!): Az 1894-ben, nászajándékként
feleségének, Pauline de Ahnának írt dal Strauss egyik
legnépszerűbb lírai vallomása. A zene egyfajta időtlen
nyugalmat áraszt: az énekszólam csak késleltetve, szin-
te a gondolat közepén kapcsolódik be a kísérletbe, leír-
va azt a pillanatot, amikor a szerelmesek csendben né-
zik a napfelkeltét. A darab hosszú bevezetését Strauss,
amikor 1897-ben meghangszerelte a dalt, hegedűszó-
lóra bízta. Az énekszólam a hangszeres frázis közepén
lép be az „und” („és”) szóval, mintha a vers folytatná a
bevezetőben megkezdett gondolatot. A szerelmespár a
tengerpart felé andalog, és amikor megállnak, a zene
is szinte megáll. Egymás szemébe néznek; „csöndes
boldogságukat” egy varázslatos akkordmenet érzékel-
teti. A vers költője John Henry Mackay (1864–1933), aki
skót apa és német anya fiaként Németországban élt
és németül írt.

A vers prózai tükörfordítása:

*És holnap újra sütni fog a nap
És az úton, amelyen járunk,
Újra egyesít minket, boldogokat
A napfényt lélegző föld közepén...
És a széles, hullámkék partra
Csendben és lassan leereszkedünk,
Némán egymás szemébe nézünk,
És ránk borul a boldogság szótlan nyugalma.*

Als mir dein Lied erklang (Mikor dalod felcsendült)

A Clemens Brentano verseire írt Op. 68-as sorozat ne-
gyedik darabja, amelyet eredetileg Elisabeth Schumann
szoprán énekesnőnek dedikált. Ez a dal a straussi kolo-
ratúr-líra csúcsa, rendkívüli magasságokat és dinamikai
árnyalatokat követel az énekestől, miközben a zenekar a
virágok, a madarak és a holdfény visszhangját festi alá.
A dal szövege egy mély, transzcendens élményről szól,
amelyet egy felcsendülő dal vált ki a hallgatóból, az éj-
szaka és a természet misztikus képeivel átszöve.

A vers prózai tükörfordítása:

*Dalod felcsendült! Hallottam
rózsákon át a holdig szállni,
A pillangó, mely színesen száll tavasszal,
jámbor méhecskévé változott;
A rózsza után vágyakozom,
Mióta dalod felcsendült!
Dalod felcsendült! A fülemülék panaszkodnak,
Ó, békém édes hattyúdala,
A holdnak, mely az égből hallgatózva látja,*

*Amint a csillagoknak és a rózsáknak panaszlom,
Hogy hová szállt el Ő,
Aki ezt a dalt énekelte!
Dalod felcsendült! Egyetlen hang sem volt hiábavaló,
Az egész tavasz szerelmet lehelve
Elmerült, ahogy énekelte,
Életem vágyódó folyamába,
A naplementébe,
Amikor dalod felcsendült!*

Zueignung (Ajánlás): Strauss alig tizenkilenc évesen
komponálta ezt a művet Hermann von Gilm versére.
A dal az odaadó hála és szerelem himnusza, amely a
„Habe Dank!” (Fogadd köszönetem!) refrénnel éri el
katarziszt. Az eredetileg zongorakísérettel született dal
a későbbi zenekari változatban még heroikusabbá és
emelkedettebbé vált.

A vers prózai tükörfordítása:

*Igen, kedves lélek, tudod,
Hogy távol tőled gyötrődöm,
A szerelem szívemet betegít meg –
Fogadd köszönetem!
Egyszer, szabadság szomjazója,
Magamhoz emeltem az ametsztt poharat,
És te megáldottad azt a kortyot –
Fogadd köszönetem!
És elűzted a gonosz szellemeket,
Míg én, mint még soha,
Szent, Szent, a szívedben elmerültem –
Fogadd köszönetem!*

Das Bächlein (A kis patak): Ez a dal Strauss életművé-
nek egyik legvitatottabb darabja – nem zenei okokból.
1933-ban keletkezett; ajánlásával a komponista politi-
kusi támogatást akart szerezni a szerzői jogok törvényi
kiterjesztéséhez. A zene maga Schubert stílusát idéző-
en tiszta és népdalszerű, a patak csobogását utánzó
triolákkal. A politikai felhangok miatt viszont a háború
után – ahogy maga Richard Strauss kezdeményezte –
sokáig nem szerepelt a koncertek programján.

A vers prózai tükörfordítása:

*Te kis patak, ezüstösen fényes és tiszta,
Örökké elszárguldasz.
A parton állok, töprengve és töprengve:
Honnan jössz, hová mégy?
Sötét szikla méhéből jövök,
Utam virágokon és mohákon fut.
Tükrömön gyengéden lebeg
A kék ég barátságos képe.
Ezért vagyok boldog, mint egy gyermek,
Ez hajt előre, nem tudom, hová.
Aki a kőből hívott,
Ő lesz, azt hiszem, vezetőm!*

Des Dichters Abendgang (A költő alkonyi sétája):

Az 1900-ban írt, majd 1918-ban hangszerelt mű egy
monumentális, ünnepélyes tabló. A zene a költő belső
világának és a természet nagyszerűségének találkozá-
sát ábrázolja, sűrű és gazdag zenekari színekkel, ame-
lyek előrevetítik a Négy utolsó ének világát.

A vers prózai tükörfordítása:

*Ha sétálni indulsz az esti fényben –
Ez a költő boldogságának ideje –
Akkor fordítsd arcodat mindig
A lenyugvó nap fénye felé!
Szellemed királyi ünneplésben szárnyal,
Bepillantasz a templom termeibe,
Ahol minden üdvösség kibontakozik
És mennyei alakok lebegnek a levegőben.
Amikor azonban a szentély körül
A sötét felhők leereszkednek,
Akkor ez megtörténik, visszatérsz
A csoda áldásával.
Csendes érzelmekkel mész,
Magadban hordozod az ének áldását,
A fény, amelyet ott láttál,
Lágyan ragyog rád a sötét ösvényeken.*

Maurice Ravel: Daphnis és Chloé – 2. szvit

A műsort Maurice Ravel monumentális „koreográfiai
szimfóniájának”, a Daphnis és Chloé balettnek a má-
sodik szvitje zárja. A balettet Szergej Gyagilev rendel-
te az Orosz Balett számára, a bemutatót 1912-ben
tartották Párizsban. Az alkotók célja nem egyszerűen
a görög mitológiai történet elbeszélése volt; egyfajta
„álombeli Görögországot” kívántak színpadra állítani a
18. századi francia festők modorában. A 2. szvit a ba-
lett harmadik képének zenéjét tartalmazza, és három
nagy egységből áll:

1. Lever du jour (Napfelkelte): A hangszerelés egyik leg-
nagyobb mesterműve. A fafüvők és hárfák apró, per-
gő futamai a természet ébredését, a harmatcseppek
csillogását és a hajnali madárdalt festik le, miközben
a vonósok széles dallama a nap első sugaraival együtt
emelkedik a csúcsra.

2. Pantomime: A két szerelmes, Daphnis és Chloé újra-
egyesülését ünnepli, Pan és Syrinx történetét eljátszva.
A tétel központjában egy hosszú, érzéki fuvala-szóló áll,
amely a pásztoristen vágyakozását hivatott kifejezni.

3. Danse générale (Általános tánc): A mű egy ekszta-
tikus, 5/4-es löktetésű bacchanáliával zárul. A vad rit-
musok és a teljes zenekar minden színét megmozgató
hangzásvilág Ravel zsenialitásának legfényesebb bi-
zonyítéka, amely elsőprő fináléval tesz pontot a hang-
verseny végére.